

Rekenkamer Bloemendaal

Jaarverslag 2024

en

Jaarplan 2025

Overveen, 17 maart 2025

Samenvatting

Taak en samenstelling van de rekenkamer

De rekenkamer heeft tot taak onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. De leden van de rekenkamer verrichten zelf onderzoek. Incidenteel wordt de hulp van externe deskundigen ingeschakeld. Dit was in 2024 niet het geval, maar wordt voor 2025 wel voorzien.

De rekenkamer bestaat uit externe leden, met een maximum van vijf.

De huidige leden zijn:

- Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA (voorzitter)
- Dhr. Ir. J.J. Bakker
- Mw. Drs. H.W. Bergsma
- Mw. Mr. Drs. V.V. Tsjebanova
- Dhr. Drs. W.D.M. van der Valk

De rekenkamer heeft op 12 december 2024 een nieuw lid, mw. Bergsma, mogen verwelkomen. De heer Bakker zal per 1 juni 2025 afscheid nemen. In het najaar van 2025 wordt nogmaals een nieuw lid verwacht ter vervanging van mw. Tsjebanova die per 1 januari 2026 afscheid neemt.

Rekenkameronderzoek 2024

De rekenkamer heeft in 2024 twee onderzoeken afgerond:

Onderzoek Klachtbehandeling

De centrale vraag luidde:

“Op welke wijze geven decentrale overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de afhandeling van klachten, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de volksvertegenwoordiging?”

Het onderzoek is op 21 februari 2024 gepubliceerd.

De rekenkamer constateerde dat de gemeente Bloemendaal over voorzieningen beschikt voor de ontvangst, registratie en het naar het juiste organisatieonderdeel doorverwijzen van klachten. De rekenkamer constateerde echter ook dat Bloemendaal omtrent klachtbehandeling een aantal aspecten niet geformaliseerd heeft, waar dat bij de helft of meer van de 70 andere in het landelijke onderzoek betrokken gemeenten wel het geval is.

De rekenkamer beveelt aan om de aanbevelingen van het landelijk onderzoek, voor zover deze in beginsel op Bloemendaal betrekking hebben, op hun wenselijkheid voor toepassing op Bloemendaal te beoordelen en prioriteren.

Onderzoek Energiebesparingsplicht

De centrale vraag luidde:

“Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?”

Het onderzoek is op 3 december 2024 gepubliceerd.

De rekenkamer constateerde dat de gemeente Bloemendaal, door het beleggen bij de Omgevingsdienst IJmond, in voldoende mate zorgt voor de uitvoering van deze taken in het kader van het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing.

Echter er is onvoldoende blijk van aandacht van de raad voor de uitvoering ten aanzien toezicht en handhaving. De raad heeft daarmee geen zicht op het behalen van de afgesproken prestaties en benut zo onvoldoende haar sturingsmogelijkheden ten aanzien van energiebesparing en het door haar gewenste ambitieniveau daartoe.

De rekenkamer beveelt aan om als raad te bespreken of en hoe de raad beter zicht wil hebben op het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de 'informatieplicht energiebesparing' door de Omgevingsdienst IJmond. Als daaruit blijkt dat meer inzicht gewenst is, bepaal dan de inhoud van de gewenste aanvullende informatie en de wijze waarop deze gecommuniceerd moet worden.

Rekenkameronderzoek 2025

De rekenkamer heeft en neemt in 2025 het volgende onderzoek onderhanden:

Onderwijshuisvesting, afronding voorjaar 2025.

In dit onderzoek wordt onderzocht hoe het staat met de invulling van de zorgplicht van de gemeente op het gebied van de onderwijshuisvesting en wat de oorzaken zijn van de knelpunten bij de invulling daarvan.

Robuustheid Omgevingsdienst IJmond, afronding eind 2025

In 2025 wordt door de rekenkamer deelgenomen aan een regio breed onderzoek naar de robuustheid van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond waarin verder participeren: de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamers van Haarlem, Velsen, Zandvoort, Oostzaan en Heemstede.

Onderbesteding, afronding eind 2025

De rekenkamer heeft zich aangemeld bij de Vereniging van Rekenkamers (VvR) om deel te nemen aan een gezamenlijk onderzoek naar onderbesteding. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is.

Jeugdzorg, start eind 2025, doorloop naar 2026

Zijn de doelen, zoals verwoord bij de start van de jeugdzorg op gemeentelijk niveau per 2015, gehaald en zijn de kosten in de greep? Het vooronderzoek gaf het belang aan. Ook raadsleden gaven aan dat dit onderwerp hun belangstelling heeft.

Rode draad – Rekenkameronderzoek door de jaren heen, doorloop naar 2026

In 2018 publiceerde de toenmalige rekenkamercommissie een onderzoek naar de leerpunten voor de raad uit rekenkameronderzoeken over het tijdvak 2010-2017. De rekenkamer start in de loop van 2025 een evaluatief onderzoek naar de stand van zaken ten aanzien van de gedane aanbevelingen en de aandachtspunten die daarbij aan het licht komen over de periode 2018-2025, wederom een tijdspanne van acht jaar.

Rekenkamerbudget

In 2024 heeft de rekenkamer € 34.131,14 besteed. Het rekenkamerbudget is sinds de Verordening rekenkamercommissie Bloemendaal 2021 bepaald op € 1,65 per inwoner. Dit bedrag is sinds 2021 niet geïndexeerd en het inwonertal daalt.

Na jaren van prudentie bij haar bestedingen kan de rekenkamer, gegeven het krimpend budget bij stijgende kosten, voor het jaar 2025 haar verantwoordelijkheid voor het binnen het vastgestelde budget leveren van de door de raad vastgestelde ambitie van 1 à 2 onderzoeken per jaar niet langer nemen en verzoekt de raad de Verordening en ook de systemen hierop aan te passen.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel.....	5
1.2 Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023	5
1.3 Samenstelling Rekenkamer Bloemendaal	5
1.6 Werkwijze rekenkamer	6
2. Jaarverslag 2024	8
2.1 Verricht onderzoek in 2024	8
2.2 Opvolging van aanbevelingen	10
2.3 Afstemming controlerende functie	12
2.4 Overige activiteiten	12
2.5 Financiële verantwoording rekenkamer 2024	13
3. Jaarplan 2025	15
3.1 Onderzoekskeuze	15
3.2 Wegingscriteria	15
3.3 Inventarisatie met raadsleden	16
3.4 Onderzoek in uitvoering	16
3.5 Organisatie van de rekenkamer	18
4. Kennisneming voor de Gemeenteraad	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Voor u ligt het jaarverslag 2024 en daarbij het jaarplan 2025 van de rekenkamer (Rk) van de gemeente Bloemendaal. In dit jaarverslag legt de rekenkamer verantwoording af over de onderzoeken en overige activiteiten die zij in 2024 uitvoerde. In het jaarplan 2025 staat beschreven welk onderzoek de rekenkamer voornemens is om dit lopende jaar uit te voeren.

1.2 Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023

Per 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Deze wet heeft tot doel het creëren van een sluitend, wettelijk stelsel voor gedegen, onafhankelijk rekenkameronderzoek, ter ondersteuning van de controlerende rol van raden, staten en algemene besturen van waterschappen.

Door deze wijziging dienden gemeenteraden een eigen onafhankelijke rekenkamer in te stellen. De Wet versterking decentrale rekenkamers vereiste aanpassing van vigerende regelgeving.

Na de zomer van 2023 is door de griffie een concept van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 voorgelegd aan de rekenkamerleden. Hierop heeft de rekenkamer in september 2023 gereageerd. Tot spijt van de rekenkamer zijn toen uitsluitend enige tekstsuggesties overgenomen.

De taak van de rekenkamer is beschreven in de Gemeentewet, artikel 81 a t/m k en 182 t/m 185. Naar de mening van de rekenkamer zou de verordening – gebaseerd op de Gemeentewet, artikelen 81j en 81k - op adequate wijze moeten voorzien in een toereikend budget, ambtelijke ondersteuning en monitoring van de follow up van door de raad aanvaarde aanbevelingen.

De Verordening zoals vastgesteld op 21 december 2023 (maar ook de voorgaande verordening) schiet hierin naar het oordeel van de rekenkamer tekort. Dit leidt tot knelpunten waarop meerjarig is gewezen, waaronder ten aanzien van het jarenlang niet geïndexeerde budget en een dalend inwonertal (zie ook 2.5).

Na jaren van prudentie bij haar bestedingen kan de rekenkamer, gegeven het krimpende budget bij stijgende kosten, voor het jaar 2025 (en verder) haar verantwoordelijkheid voor het binnen het toegekende budget leveren van de raadsambitie van 1 à 2 onderzoeken per jaar niet langer nemen en verzoekt de raad de Verordening hierop aan te passen.

1.3 Samenstelling Rekenkamer Bloemendaal

De rekenkamer bestaat uit externe leden (waarvan één lid in de rol van voorzitter), met een maximum van vijf. De rekenkamer kende in 2024 één wisseling: de benoeming van mw. drs. H.W. Bergsma op 12 december 2024. Zij vervangt Ir. J.J. Bakker, die per 1 juni 2025 afscheid neemt.

De overige rekenkamerleden zijn conform wettelijke regels op 21 december 2023 ontslagen en weer aangesteld voor de wettelijke termijn van zes jaar. Dit met inachtneming van een op 8 december 2023 aan de raad voorgelegd “herenakkoord” om tegemoet te komen aan de wens van de raad t.a.v. een aftreedrooster (zie onderstaande figuur).

Het aftreden van rekenkamerleden is niet wettelijk afdwingbaar, maar het rooster is bedoeld om, door te voorzien in verschillende aftreedmomenten van de huidige bezetting, de continuïteit van de rekenkamerfunctie te waarborgen, kennis te behouden en te kunnen overdragen.

Naam	Functie	Benoeming	Wettelijke termijn	Tweede wettelijke termijn	Vertrek Herenakkoord	Zittingsduur wordt dan
Mw. B.J. (Boudien) Glashouwer RE RI CISA	Extern lid, voorzitter sinds 8 oktober 2018	1 januari 2018	1 januari 2030	1 januari 2036	1 januari 2027	9 jaar
Dhr. Ir. J.J. (Jacob Jan) Bakker	Extern lid	1 oktober 2018	1 januari 2030	1 januari 2036	1 juni 2025	6,5 jaar
Mw. Mr. Drs. V.V. (Valentina) Tsjebanova	Extern lid	27 augustus 2019	1 januari 2030	1 januari 2036	1 januari 2026	6,5 jaar
Dhr. Drs. W.D.M. (Pim) van der Valk	Extern lid	11 maart 2021	1 januari 2030	1 januari 2036	1 januari 2030	9 jaar
Mw. drs. H.W. (Hester) Bergsma	Extern lid	12 december 2024	12 december 2030	12 december 2036	n.v.t.	n.v.t.

In het najaar van 2025 wordt nogmaals een nieuw rekenkamerlid verwacht, ter vervanging van Mw. Mr. Drs. V.V. Tsjebanova.

1.6 Werkwijze rekenkamer

De rekenkamer doet haar onderzoek zelf (de meeste rekenkamers besteden de uitvoering uit) en heeft tot taak onderzoek te doen naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

De rekenkamer (gestart als rekenkamercommissie) is ingesteld in 2005, zoals sinds de dualisering van het gemeentebestuur in 2002 in de Gemeentewet is bepaald. Dit ter versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De rekenkamer is onafhankelijk en bepaalt zelf de onderwerpen voor het onderzoek. Niettemin kunnen suggesties voor onderwerpen voor onderzoek worden voorgedragen door de raad en door inwoners van de gemeente Bloemendaal. Deze verzoeken worden door de rekenkamer altijd zorgvuldig gewogen. De raad wordt hiertoe periodiek geconsulteerd.

De rekenkamer hanteert een groslijst van onderzoeksonderwerpen. Mogelijke onderwerpen worden langs een aantal selectiecriteria gelegd voor zij op de groslijst worden geplaatst. Jaarlijks maakt de rekenkamer vanuit de groslijst een selectie van – doorgaans - twee onderwerpen waarnaar een verkennend onderzoek wordt uitgevoerd. Zo wordt bepaald welk van deze onderwerpen (als eerste) voor nader onderzoek in aanmerking komt. Niet geselecteerde onderwerpen blijven op de groslijst staan.

Voor het gekozen onderzoeksonderwerp formuleert de rekenkamer de probleemstelling en de onderzoeksvragen en stelt de onderzoeksopzet vast. De onderzoeksopzet wordt ter kennisneming voorgelegd aan de raad. De rekenkamer verricht, conform verordening, in principe jaarlijks 1 à 2 onderzoeken.

De rekenkamer stelt in eerste instantie de bij het onderzoek betrokken ambtenaren in de gelegenheid hun zienswijze op de feitelijke bevindingen kenbaar te maken. Hiertoe wordt hen de zogenoemde 'Nota van Bevindingen' voorgelegd.

Deze nota wordt aangepast waar blijkt dat er feitelijke onjuistheden in het rapport voorkomen of als daar een andere gegronde aanleiding toe is. Na vaststelling van de definitieve bevindingen en de toevoeging van conclusies en aanbevelingen - de nota van bevindingen wordt aldus aangevuld tot de zogenoemde 'Bestuurlijke Nota' - volgt het bestuurlijk hoor en wederhoor.

De bestuurlijke reactie van het college wordt altijd integraal in het rapport opgenomen. De rekenkamer reageert hierop in een nawoord. Voor zowel het ambtelijke- als bestuurlijke wederhoor is een termijn van tenminste twee weken en maximaal één maand gesteld.

Met dit onderzoeksproces beoogt de rekenkamer tegemoet te komen aan de transparantie en kwaliteit van onderzoek die zij nastreeft. Daarmee beoogt zij tevens invulling te geven aan haar ondersteunende taak voor de raad van Bloemendaal.

2. Jaarverslag 2024

2.1 Verricht onderzoek in 2024

Onderzoek Klachtbehandeling

De rekenkamer heeft op 22 mei 2023 het onderzoek naar klachtbehandeling aangekondigd. Elke bij de Vereniging van Rekenkamers (VvR, voorheen NVRR) aangesloten rekenkamer kan aan dit DoeMee-onderzoek deelnemen. Het onderzoek is op 21 februari 2024 gepubliceerd en is daarmee een dag eerder dan de landelijke rapportage voor de raad beschikbaar gekomen. Eerst op 12 september 2024 is het onderzoek besproken in de commissie Bestuur en Middelen. De raad heeft de aanbeveling van de rekenkamer in haar vergadering van 26 september 2024 overgenomen.

Aanleiding en doel

De centrale vraag luidde:

- Op welke wijze geven decentrale overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de afhandeling van klachten, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de volksvertegenwoordiging?

De doelstelling van het onderzoek is om rekenkamers inzicht te verschaffen in (1) het beleid en de organisatie van lagere overheden ten aanzien van de afhandeling van klachten alsmede, (2) de resultaten van dit gevolgde beleid en (3) de informatievoorziening aan de raad over deze resultaten.

Resultaten en aanbevelingen van TwynstraGudde

In de jaren 2019 t/m 2022 zijn er door de gemeente Bloemendaal zelf respectievelijk 14, 13, 21 en 18 klachten ontvangen. Dit ligt in lijn met het gemiddelde aantal dat is berekend over het totaal van 22 deelnemende gemeenten met minder dan 30.000 inwoners (te weten: 15, 17, 20 en 20).

Naast de meldingen bij de gemeente zelf zijn er in deze jaren bij de bevoegde ombudsinstantie respectievelijk 14, 5, 14 en 7 klachten gemeld.

Conclusie

De rekenkamer van Bloemendaal constateert dat de gemeente Bloemendaal over voorzieningen beschikt voor de ontvangst, registratie en het naar het juiste organisatieonderdeel doorverwijzen van klachten. De rekenkamer constateert echter ook dat Bloemendaal omtrent klachtbehandeling een aantal aspecten niet geformaliseerd heeft, waar dat bij de helft of meer van de onderzochte gemeenten wel het geval is.

Aanbeveling

De rekenkamer beveelt aan om de aanbevelingen van TwynstraGudde, voor zover deze in beginsel op Bloemendaal betrekking hebben, op hun wenselijkheid voor toepassing op Bloemendaal te beoordelen en prioriteren.

Onderzoek Energiebesparingsplicht

Eind 2023 kondigde de Algemene Rekenkamer aan onderzoek te gaan doen naar de energiebesparingsplicht bij bedrijven. Omdat dit een thema is dat niet alleen landelijk, maar ook regionaal en lokaal relevant is, besloot de Vereniging van Rekenkamers (VvR, voorheen NVRR) d.m.v. een DoeMee-onderzoek hierbij aan te haken. Zo konden beide onderzoeken elkaar landelijk versterken.

De rekenkamer van Bloemendaal heeft zich, zoals gemeld in haar Jaarplan 2024, bij de uitvoering van het onderzoek aangesloten en het onderzoek op 15 december 2023 aangekondigd. In totaal deden er 109 rekenkamers mee aan het DoeMee-onderzoek 2024. Het onderzoek is uitgevoerd door het

bureau Ecorys, in opdracht en onder begeleiding van de VvR. De Algemene Rekenkamer heeft de onderzoeksresultaten op 21 november 2024 gepubliceerd, waarna de Rekenkamer Bloemendaal haar specifieke onderzoeksresultaten op 3 december 2024 publiceerde. De onderzoeksresultaten zijn op 25 februari 2025 gepresenteerd in de commissie Grondgebied.

Aanleiding en doel

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

“Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?”

De energiebesparingsplicht geldt al sinds 1993. Zo wordt beoogd een belangrijke bijdrage te leveren aan het realiseren van doelen op het gebied van energie en klimaat.

Achtergrondinformatie

Energiebesparing behoort tot de instrumenten om te voldoen aan internationale klimaatafspraken. Bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom of 25.000 m3 aardgas gebruiken, zijn verplicht energiebesparende maatregelen te nemen. Het gaat hierbij specifiek om investeringen die zij binnen vijf jaar kunnen terugverdienen.

Bedrijven en instellingen zijn verplicht eens in de 4 jaar actief informatie te verstrekken aan hun omgevingsdienst over de energiebesparende maatregelen die zij hebben genomen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) beheert het digitale loket waarmee bedrijven dit aan hun omgevingsdienst laten weten.

Resultaten en aanbevelingen Bloemendaal en Omgevingsdienst IJmond

Toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht aangaande de gemeente Bloemendaal wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ). Een opdracht voor de omgevingsdienst heeft de gemeente geformuleerd in een gemeenschappelijke regeling.

Het budget voor deze opdracht wordt bepaald op basis het aantal te controleren instellingen en verwachte urenbesteding per te controleren bedrijf. Hierover zijn ook afspraken gemaakt met de Provincie Noord-Holland via het Energiebesparingsakkoord. Vanuit de gemeenteraad zijn er nooit vragen gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door ODIJ. Bloemendaal sluit daarbij aan op het gemiddelde landelijke beeld.

Conclusie

De gemeente Bloemendaal zorgt door het beleggen van de taak bij de Omgevingsdienst IJmond in voldoende mate voor de uitvoering van deze taken in het kader van het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing.

Echter er is onvoldoende blijk van aandacht van de raad voor de uitvoering van deze specifieke taak ten aanzien toezicht en handhaving. De raad heeft op deze wijze geen zicht op het behalen van de afgesproken prestaties en benut zo onvoldoende haar sturingsmogelijkheden ten aanzien van energiebesparing en het door haar gewenste ambitieniveau daartoe.

Aanbeveling

Bespreek als raad of en hoe de raad beter zicht wil hebben op het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht, en de informatieplicht energiebesparing door de Omgevingsdienst IJmond. Zo ja, bepaal dan de inhoud van de gewenste aanvullende informatie en de wijze van rapporteren.

2.2 Opvolging van aanbevelingen

Onderzoeken rekenkamer

De afgelopen jaren heeft de rekenkamer de volgende onderzoeken afgerond:

Publicaties 2018

1. Communicatiebeleid gemeente Bloemendaal.
2. Evaluatie onderzoek Externe Inhuur.
3. De rode draad; rekenkameronderzoek door de jaren heen.

Publicaties 2019

4. De ICT-samenwerking tussen Bloemendaal en Heemstede.
5. Doe Mee onderzoek VN-verdrag handicap.

Publicaties 2020

Geen publicaties (corona).

Publicaties 2021

6. Uitvoering Participatiewet.
7. Implementatie Omgevingswet.

Publicaties 2022

8. De praktijk van de Wob.

Publicaties 2023

9. Zicht op subsidies.

Publicaties 2024

10. Klachtbehandeling.
11. Energiebesparingsplicht.

Gemeentewet en invulling Bloemendaal

Gemeenten, provincies en waterschappen zijn verplicht om jaarlijks te rapporteren over de opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer.

Artikel 185a van de Gemeentewet luidt:

“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”

De gemeente Bloemendaal rapporteert jaarlijks in het Jaarverslag over de stand van zaken.

Dit gebeurt echter dusdanig impliciet, dat wie deze informatie zoekt, hier intensief naar moet speuren. Daarmee zal het waarschijnlijk ook aan de aandacht van raad ontsnappen.

De rekenkamer ziet uit naar de verdere invulling van artikel 185a.

Openstaande aanbevelingen

De griffie is belast met de rapportage ten aanzien van de openstaande (aangenomen) aanbevelingen in de jaarstukken van de organisatie, zoals afgesproken met de gemeentesecretaris.

Het citaat uit het gemeentelijk Jaarverslag 2023, paragraaf Bedrijfsvoering t/m 2023 (bron gemeenteraad d.d. 3 juli 2024) is als volgt (blz. 120/121 van 203, integraal overgenomen):

Citaat uit het Gemeentelijk Jaarverslag 2023:

Stand van zaken uitvoering aanbevelingen Rekenkameronderzoeken

De raad is (in het kader van het 'Rode draad onderzoek' van de Rekenkamer) toegezegd om de raad te informeren over de stand van zaken rond de uitvoering van de adviezen van de Rekenkamer. Dat doen we door hieronder in te gaan op de rapportages van de afgelopen vijf jaar:

2023: Zicht op subsidies

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamer, is gestart met de voorbereidingen voor het aanpassen van de algemene subsidieverordening, beleidsregels en beschikkingen. Verder wordt een afwegingskader ontwikkeld voor het al dan niet verstrekken van subsidies. In de loop van 2024 wordt een aangepaste subsidieverordening aan de raad aangeboden.

2022: De praktijk van de WOB/WOO

Projectmatig zijn maatregelen genomen om de Wet open overheid (hierna: Woo) goed uit te kunnen voeren. Het gaat om scholing, het opstellen formats en stroomlijnen van het werkproces. De Woo stelt strikte eisen aan afhandeling, het gemeentelijk beleid is dan ook gericht op uitvoering van wet- en regelgeving. Voor de afhandeling van Woo-verzoeken is er dit jaar een instructie gemaakt, welke is gedeeld binnen de organisatie. De uitvoering wordt gevolgd door het college te informeren in de B&W-vergadering met een overzicht van de Woo-verzoeken en hun afhandeling. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd bij het jaarverslag en een jaarlijkse brief.

2020/2021: Implementatie Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De gemeente is technisch in staat alle handelingen te verrichten die noodzakelijk zijn. De gemeenteraad heeft alle benodigde besluiten genomen die voorafgaand aan de inwerkingtreding nodig waren (bijvoorbeeld ten aanzien van het adviesrecht en verplichte participatie). De betrokken medewerkers hebben cursussen gevolgd om met de wet te kunnen werken. Er wordt doorlopend geëvalueerd wat eventuele knelpunten zijn. Aan de hand hiervan worden aan de gemeenteraad zo nodig concrete voorstellen gedaan. De gemeenteraad is op een beeldvormende avond geïnformeerd. De Omgevingswet vraagt om een andere benadering van participatie. Dit is in de wet belegd bij initiatiefnemer. De gemeente heeft hier een meer bescheiden rol in dan voorheen. Het vraagt beheersing van college, gemeenteraad en medewerkers om terughoudender hiermee om te gaan en niet het initiatief hiertoe op zich te nemen.

2020/2021: Uitvoering Participatiewet

Meetbare doelen formuleren op de outcome van de Participatiewet is niet eenvoudig. Omdat het een vangnet is, zijn externe onzekere factoren als de economische situatie, samenstelling van het uitkeringsbestand en regionale werkgelegenheid mede bepalend voor de outcome. Uiteraard houdt het college de raad wel op de hoogte van de inspanningen die gedaan zijn om de doelen te bereiken via verschillende rapportages. In het recent vastgestelde beleidsplan is opgenomen op welke wijze het college de raad op de hoogte brengt van de resultaten die worden behaald. Uiteraard blijft dit onderdeel van gesprek en blijven we met elkaar in gesprek over de wijze waarop de raad haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen en welke informatie hier voor nodig is.

2019/2020: Evaluatie samenwerking Heemstede/Bloemendaal automatisering en informatisering

In 2021 is GRIT geactualiseerd naar een nieuwe gemeenschappelijke regeling, de gemeenschappelijke regeling Digitale Informatievoorziening en Technologie (DIT). Daarmee is een nieuwe werkorganisatie met eigen budget en formatie gevormd. In 2022 heeft de

uitvoeringsorganisatie van de GR DIT – Informatievoorziening – de transitiefase van beheerorganisatie naar regieorganisatie afgerond. Functies zijn benoemd met regieverantwoordelijkheden op outsourcing en externe dienstverleners, er is ruimte gecreëerd voor 1 intensievere beleidsontwikkeling en de aanbevelingen voor de ambtelijke organisatie zijn meegenomen in de transitie en het ontwikkelportfolio van Informatievoorziening.

2019: Uitvoering VN-verdrag

Beleidsscan toegang voor mensen met een handicap In het tweede kwartaal van 2024 wordt de Lokale Inclusie Agenda ter besluitvorming voorgelegd. Onderdeel daarvan is een uitvoeringsprogramma. De Agenda is vertraagd omdat voorrang is gegeven aan het opvangen van gevolgen van de coronacrisis alsmede de oorlog in Oekraïne.

2018/2019: De rode draad (Rekenkameronderzoeken door de jaren heen)

De kaderstellende rol van de raad wordt versterkt door vaker te werken met bestuursrapportages, het eerder betrekken van raadsleden bij beleid, en door keuzemogelijkheden aan de raad voor te leggen. In 2023 is bijvoorbeeld voorjaar 2023 een bestuursopdracht Grip op Samenwerking door de raad vastgesteld om de raad beter in positie te brengen. Beleidsdocumenten worden vaker SMART geformuleerd, over de uitvoering daarvan wordt aan de raad gerapporteerd en aparte voortgangsdokumentten over bijvoorbeeld projecten en sociaal domein, in aanvulling op de rapportages in of bij planning & control documenten. Over de voortgang van de aanbevelingen van de onderzoeken van de rekenkamer van de afgelopen vijf jaar wordt gerapporteerd in deze paragraaf bedrijfsvoering bij het jaarverslag.

2.3 Afstemming controlerende functie

Artikel 213a van de Gemeentewet luidt:

1. Het college verricht periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. De raad stelt bij verordening regels hierover.
2. Het college brengt schriftelijk verslag uit aan de raad van de resultaten van de onderzoeken.
3. Het college stelt de rekenkamer tijdig op de hoogte van de onderzoeken die hij doet instellen en zendt haar een afschrift van een verslag als bedoeld in het tweede lid.

De rekenkamer wordt niet regulier op de hoogte gesteld van bedrijfsvoeringsonderzoeken conform artikel 213a. Ook kon zij in de Jaarverslaglegging 2023 van de gemeente d.d. 3 juli 2024 geen nadere informatie terugvinden over dergelijke onderzoeken.

De rekenkamer ziet uit naar de ontvangst van dergelijke rapportages.

Inzet onderzoekscapaciteit

De rekenkamer vindt het belangrijk om zo samen de vinger aan de pols te houden en af te kunnen stemmen over de inzet van onderzoekscapaciteit over de diverse aandachtsgebieden en speerpunten, in samenspraak met bijvoorbeeld de accountant en het college (213a-onderzoeken), al dan niet ambtelijk ondersteund. Dit kan het bredere inzicht bevorderen en overlap vermijden.

2.4 Overige activiteiten

Bereikbaarheid rekenkamer

Meer informatie over de activiteiten van de rekenkamer is te vinden op de website van de gemeente Bloemendaal.

Zie bijvoorbeeld:

[Animatie rekenkamerwerk — NVRR](#)

[Rekenkamer, Gemeente Bloemendaal](#)

[Onderzoeken Rekenkamer, Gemeente Bloemendaal](#)

Vereniging van Rekenkamer (VvR)

De rekenkamer is lid van de Vereniging van Rekenkamers (VvR, voorheen NVRR). Zij maakt deel uit van een regionaal overleg met rekenkamers uit de regio Kennemerland, welke als kring onderdeel is van de VvR.

Overleg burgemeester, gemeenteraad en organisatie

Waar nodig is er overleg met de voorzitter van de raad, de auditcommissie, de gemeentesecretaris, de extern accountant, de controller en de griffie.

2.5 Financiële verantwoording rekenkamer 2024

Gemeentewet artikel 81j

1. De raad stelt, na overleg met de rekenkamer, de rekenkamer de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden.
2. Op voordracht van de voorzitter of het enige lid van de rekenkamer besluit het college tot het aangaan van arbeidsovereenkomsten met zoveel ambtenaren van de rekenkamer als nodig zijn voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden. Indien de voordracht een op de griffie werkzame ambtenaar betreft, besluit de raad tot het aangaan van de arbeidsovereenkomst.
3. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, verrichten niet tevens werkzaamheden voor een ander orgaan van de gemeente, met uitzondering van de op de griffie werkzame ambtenaren.
4. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, zijn ter zake van die werkzaamheden uitsluitend verantwoording schuldig aan de rekenkamer.

Overleg over de middelen (81j, lid 1)

Met de rekenkamer wordt helaas niet overlegd over de benodigde middelen (art. 81j, lid 1). Wel heeft de rekenkamer de afgelopen jaren meerdere signalen afgegeven over knelpunten hieromtrent in haar jaarverslagen, bij de auditcommissie, de commissie bestuur en middelen, de griffie, de burgemeesters, de wethouder financiën, de controller en de afdeling financiën. De rekenkamer hoopt op een spoedige oplossing.

Grondslag en uitwerking rekenkamerbudget

Het budgetplafond voor 2024 bedraagt conform Verordening € 39.471 (23.922 inwoners per 1-1-2023 (CBS) x € 1,65). In het systeem van Bloemendaal staat echter een fors lagere begroting van € 37.446 vermeld.

Het budgetplafond voor 2025 bedraagt conform Verordening € 39.247 (23.786 inwoners per 1-1-2024 (CBS) x € 1,65). In het systeem van Bloemendaal staat een iets lagere begroting van € 39.237 vermeld.

Voor het budgetplafond 2026 zal over het jaar 2025 het inwonertal 23.583 zijn.

We zien hier een neerwaartse trend, nog afgezien van het gemis van indexering - op grond van het gestegen prijspeil - van het bedrag per inwoner.

Vergoeding rekenkamerleden

De leden ontvangen conform de Verordening 2021 en ongewijzigd 2023 de volgende vergoedingen: voorzitter: 69% van de vergoeding voor raadsleden, secretaris 61% (niet ingevuld) en leden 53%. De leden krijgen, afgezien van reiskosten, geen onkostenvergoeding.

Resultaten budget 2024

In 2024 heeft de rekenkamer € 34.131,14 besteed. Dit is 1,43 euro per inwoner. Daarmee bleven de uitgaven ruim onder het plafond van € 1,65 per inwoner (23.922 inwoners per 1-1-2023).

Uit prudentie is de secretarisfunctie niet ingevuld omdat er anders geen budget zou resteren voor bureaunkosten of het inschakelen van specialistische kennis. De voorzitter en leden vervullen deze taak noodgedwongen gezamenlijk. De rekenkamer heeft bij herhaling aandacht gevraagd voor deze onwenselijke situatie. Daarop is nog geen reactie gekomen.

Het overige deel van het budget is bestemd voor specialistisch advies, bureaunkosten, lidmaatschappen, congressen en scholing. Bijeenkomsten waren in 2024 veelal digitaal. Daardoor wordt bespaard op reiskosten. Beperkte kosten zijn gemaakt voor de reguliere 'heidag', die fysiek plaats kon vinden op 25 oktober 2024.

Ook kon het in 2024 uitgevoerde onderzoek geheel kon worden uitgevoerd door de leden van de rekenkamer zelf. Er was dit jaar geen aanleiding om aanvullende externe deskundigheid in te schakelen, behoudens de beperkte rekenkamerbijdrage aan DoeMee-onderzoeken van de VvR. Dat wordt voor 2025 wel voorzien.

Toepassen indexering

Het rekenkamerbudget is sinds de Verordening rekenkamercommissie Bloemendaal 2021 bepaald op € 1,65 per inwoner. Dit bedrag is sinds 2021 niet geïndexeerd en het inwonertal daalt.

Aangezien de vergoedingen voor de leden wel de indexatie van de vergoedingen voor raadsleden volgen zal dit ertoe leiden dat het budget geen ruimte meer biedt voor overige diensten als de inhuur van expertise, de vergoeding van reiskosten etc.

Na jaren van prudentie bij haar bestedingen kan de rekenkamer, gegeven het krimpend budget bij stijgende kosten, voor het jaar 2025 en verder haar verantwoordelijkheid voor het binnen het vastgestelde budget leveren van haar ambitie van 1 à 2 onderzoeken per jaar niet langer nemen en verzoekt de raad de Verordening en ook de systemen hierop aan te passen.

3. Jaarplan 2025

3.1 Onderzoekskeuze

De rekenkamer bepaalt zelf de onderwerpen voor haar onderzoek. Zij laat zich daarvoor ook voeden door de raad en inwoners van Bloemendaal. De afgelopen jaren aangedragen onderwerpen leiden tot een groslijst met als een gewogen 'Top-10' de volgende onderwerpen:

1	Grip op maatschappelijke regelingen Hoe is de raad betrokken bij het functioneren bij de gemeenschappelijke regelingen en kan de samenwerking goed worden geëvalueerd? Dit krijgt waar mogelijk aandacht bij onderzoek ODJ.
2	Effectiviteit Natuurwaardenkaart Is een dergelijk kostbaar project voor geheel Bloemendaal wel nodig?
3	Afvalbeleid Is het afvalbeleid van de gemeente – in vergelijking tot andere gemeenten – doelmatig en doeltreffend?
4	Burgerparticipatie Hoe worden burgers betrokken bij democratische vernieuwing, plan- en besluitvorming, denk bijvoorbeeld aan transparantie, open overheid, inspreken, burgerberaad?
5	Kosten sociaal domein Hoe doelmatig en doeltreffend worden de middelen voor het sociaal domein ingezet? Dit onderwerp krijgt naar verwachting aandacht bij het onderzoek Jeugdzorg.
6	Asielproblematiek Welke aspecten worden als problematisch ervaren?
7	Aanlegvergunningstelsel in bestemmingsplannen Heeft het beschermend regime voor natuur t.o.v. bouwen het beoogde effect?
8	Samenspel college en raad Agendering, raadsinformatie, voortgang, participatie, interactie, evaluatie, P&C-cyclus?
9	Risicomanagement Hoe kan worden gestuurd op de top-vijf in risico's en worden geëscaleerd?
10	Woningbouw Hoe worden de kaders nageleefd, krijgt verduurzaming aandacht en wordt er voldoende gebouwd voor de doelgroepen?
Overige mogelijke genoemde onderwerpen • Informatievoorziening aan de raad • Toekomstgericht personeelsbeleid • Effectiviteit inkoopbescherming	

3.2 Wegingscriteria

De rekenkamer weegt de onderwerpen aan de hand van de volgende criteria:

1	Maatschappelijk belang Raakt dit het functioneren van de samenleving als geheel?
2	Gerede twijfel over doeltreffendheid, doelmatigheid of rechtmatigheid Levert het beleid datgene op wat de gemeenteraad verwacht. Wordt de begroting gevolgd?
3	Beleidsrisico Kent de uitvoering van dit beleid veel onzekerheden?
4	Financieel belang en risico Beleid waarin grote sommen gemeentegeld omgaan en de gemeente grote financiële risico's loopt.

5	Nieuwe/toegevoegde waarde raad Onderwerpen die informatie opleveren op gebieden waar de raad nog onvoldoende kaders stelt of controle heeft.
6	Praktische uitvoerbaarheid Kan de rekenkamer het onderzoek uitvoeren? (capaciteit/rendement investering/doorlooptijd etc.).
7	Spreading Onderzoek op meerdere beleidsterreinen.

3.3 Inventarisatie met raadsleden

Het Jaarverslag en Onderzoeksplan 2023/2024 van de rekenkamer is op 19 maart 2024 aangeboden aan de raad en met de commissie Bestuur en Middelen besproken op 12 september 2024. De rekenkamer heeft op 25 november 2024 gesproken met diverse fracties in een inventariserend gesprek om mogelijke onderzoeksonderwerpen voor het onderzoeksplan 2025 aan te dragen.

3.4 Onderzoek in uitvoering

De rekenkamer heeft tijdens haar 'heidag' d.d. 25 oktober 2024 de onderzoeksonderwerpen weer tegen het licht gehouden. Dit, samen met de input van de diverse fracties en de toepassing van de wegingscriteria (zie 3.2), resulteerde in de volgende keuze voor 2025 en verder:

Onderwijshuisvesting

In het voorjaar van 2025 wordt het onderzoek naar de onderwijshuisvesting van de gemeente Bloemendaal afgerond. In dit onderzoek wordt onderzocht hoe het staat met de invulling van de zorgplicht van de gemeente op het gebied van de onderwijshuisvesting en wat de oorzaken zijn van de knelpunten bij de invulling daarvan. Door meer inzicht te verschaffen in verschillende aspecten betreffende onderwijshuisvesting beoogt de rekenkamer een bijdrage te leveren aan de actualisatie van het beleid betreffende onderwijshuisvesting en de informatievoorziening aan de gemeenteraad. Voorzien wordt een beeldvormende avond en commissiebehandeling in mei 2025.

Robuustheid Omgevingsdienst IJmond

In 2025 wordt door rekenkamer Bloemendaal deelgenomen aan een regio breed onderzoek naar de robuustheid van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond waar in verder participeren: Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamers van Haarlem, Velsen, Zandvoort, Bloemendaal, Oostzaan en Heemstede.

Op basis van een onderzoek van de Inspectie Leefomgeving en Transport (2023) concludeerde het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat dat geen van de omgevingsdiensten in ons land voldoende robuust zijn als het gaat om de VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) voor de gebouwde en openbare ruimte.

Robuustheid gaat over de mate waarin de deelnemers in het stelsel in staat zijn de opgaven naar de toekomst toe zelfstandig uit te voeren en de mate waarin de organisaties in staat zijn continuïteit op de primaire taken te borgen. De ODII kampt onder meer met verouderde systemen en het ontbreekt aan gedetailleerde planning. Ook is de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) onderwerp van een studie naar fusie of een vorm van samenwerking.

De centrale onderzoeksvraag luidt: Is de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) op de middellange termijn een robuuste organisatie, zowel in operationeel als financieel opzicht, en op welke wijze kan de gemeenteraad actief en effectief bijdragen aan het versterken van die robuustheid? Afronding wordt eind 2025 voorzien.

Onderbesteding

De rekenkamer heeft zich aangemeld bij de Vereniging van Rekenkamers (VvR) om deel te nemen aan een gezamenlijk onderzoek naar onderbesteding. Onderbesteding kan er bijvoorbeeld op duiden dat niet realistisch wordt begroot, dat activiteiten niet zijn uitgevoerd of dat extra middelen zodanig laat in het jaar beschikbaar komen dat besteding niet meer haalbaar is. Met onderbesteding (ook wel onder-uitputting of onderschrijding) wordt bedoeld dat de kosten lager en/of de opbrengsten hoger zijn dan begroot. Onderbesteding is dus de tegenhanger van overbesteding of budgetoverschrijding.

Mogelijke oorzaken

- De organisatie heeft niet realistisch begroot (kosten/lasten te hoog én opbrengsten/baten te laag geraamd);
- Geplande activiteiten zijn niet uitgevoerd (planningsoptimisme)
- Extra middelen komen laat in het jaar beschikbaar waardoor besteding niet meer haalbaar is.
- Behoedzaamheid van de budgethouder.

Mogelijke gevolgen

- Bij de behandeling van de begroting was meer financiële ruimte dan voorgespiegeld, zo wordt achteraf duidelijk. De op dat moment door de volksvertegenwoordigers gemaakte (soms pijnlijke) keuzes, hadden achteraf niet gemaakt hoeven te worden.
- Na afloop van het begrotingsjaar wordt duidelijk dat activiteiten niet zijn uitgevoerd. De met deze activiteiten beoogde resultaten en maatschappelijke effecten zijn ook niet gerealiseerd. Omdat dit pas na afloop van het begrotingsjaar duidelijk wordt, hebben de volksvertegenwoordigers hier niet op kunnen (bij-) sturen.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

“Geeft de wijze waarop, in de aan dit onderzoek deelnemende provincie/ gemeente/ waterschap, wordt begroot, de volksvertegenwoordigers een goed inzicht in de baten en lasten en kan dit worden verbeterd?”

Het onderzoek zal in 2025 worden afgerond.

Jeugdzorg

De rekenkamer Bloemendaal zal in het najaar 2025 een onderzoek opstarten naar de jeugdzorg. Zijn de doelen, zoals verwoord bij de start van de jeugdzorg op gemeentelijk niveau per 2015, gehaald en zijn de kosten in de greep? Het vooronderzoek gaf aan dat dit onderwerp op de lijst van criteria (maatschappelijk belang, twijfel over de doelmatigheid en doeltreffendheid, beleidsrisico, financieel belang, toegevoegde waarde voor de raad, praktische uitvoerbaarheid en spreiding van onderwerpen door de jaren heen) in totaal hoger scoorde dan de andere onderwerpen op de groslijst die de Rekenkamer hanteert. Ook raadsleden gaven aan dat dit onderwerp zeker hun belangstelling heeft. Het onderzoek zal doorlopen naar 2026.

Rode draad – Rekenkameronderzoek door de jaren heen

In 2018 publiceerde de toenmalige rekenkamercommissie een onderzoek naar de leerpunten voor de raad uit rekenkameronderzoeken 2010-2017.

De belangrijkste conclusies die uit het rapport naar voren kwamen:

1. Het ontbreken van visie en lange termijn doelstellingen in beleidsstukken.
2. Het ontbreken van concrete, meetbare doelstellingen, waardoor het voor de raad lastig is zijn controlerende taak uit te voeren. Als deze doelstellingen er wel zijn, dan worden ze vaak niet herzien of geactualiseerd.
3. Beleidsmaatregelen en projecten worden niet altijd geëvalueerd.
4. Het volgen van de ‘opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie’ is niet verankerd in de raad, de griffie en college.

5. Meerdere malen zijn besluiten van het college om geen navolging te geven aan een aanbeveling van de rekenkamercommissie niet gecommuniceerd met de raad.

Op basis hiervan deed de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen:

1. Draag als raad zorg voor de lange termijn doelstellingen en pak daarmee de kaderstellende rol meer op.
2. Controleer als raad meer op concrete doelstellingen in beleidsstukken. Controleer ook meer op de herziening en actualisering ervan. Dit zorgt voor een meer betrouwbare overheid richting de burger en een stabielere koers voor de langere termijn.
3. Draag er zorg voor dat het college regelmatig de resultaten van maatregelen en projecten met u als raad deelt en vraag om periodieke voortgangsinformatie. Veranker dit in beleidsstukken en controleer hierop.
4. Veranker de opvolging van de (door de raad aangenomen) aanbevelingen van de rekenkamercommissie in de raad, griffie en college, bijvoorbeeld via een toezeggingenlijst.

De rekenkamer start in de loop van 2025 een evaluatief onderzoek naar de stand van zaken en de aandachtspunten die aan het licht komen over de periode 2018-2025, wederom een periode van acht jaar. Het onderzoek zal doorlopen naar 2026.

3.5 Organisatie van de rekenkamer

Verrichten onderzoek

De leden van de rekenkamer verrichten zelf - en gezamenlijk – het onderzoek. Voor het onderzoek inzake de Robuustheid Omgevingsdienst IJmond wordt een beperkte bijdrage voorzien voor het in te zetten externe onderzoeksbureau.

Actualisering verordening

Voor een noodzakelijke indexering van het rekenkamerbudget (zie 2.5) zal de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 moeten worden aangepast.

4. Kennisneming voor de Gemeenteraad

Het gecombineerde Jaarverslag 2024 en Jaarplan 2025 is vastgesteld in de vergadering van de rekenkamer d.d. 17 maart 2025.

Dit jaarverslag 2024 wordt conform artikel 185 lid 4 van de Gemeentewet en de artikelen 3.2 en 3.4 van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 aan de raad ter kennisneming aangeboden.

Het jaarverslag en jaarplan wordt tevens in afschrift toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders en de gemeentesecretaris.

Rekenkamer gemeente Bloemendaal,

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA
Voorzitter